annonse annonse

90-åringen Kåre Willoch er noe så selvmotsigende som en folkekjær ener | Harald Stanghelle

Jubilanten er et unikt nasjonalt fenomen.

KOMMENTAR

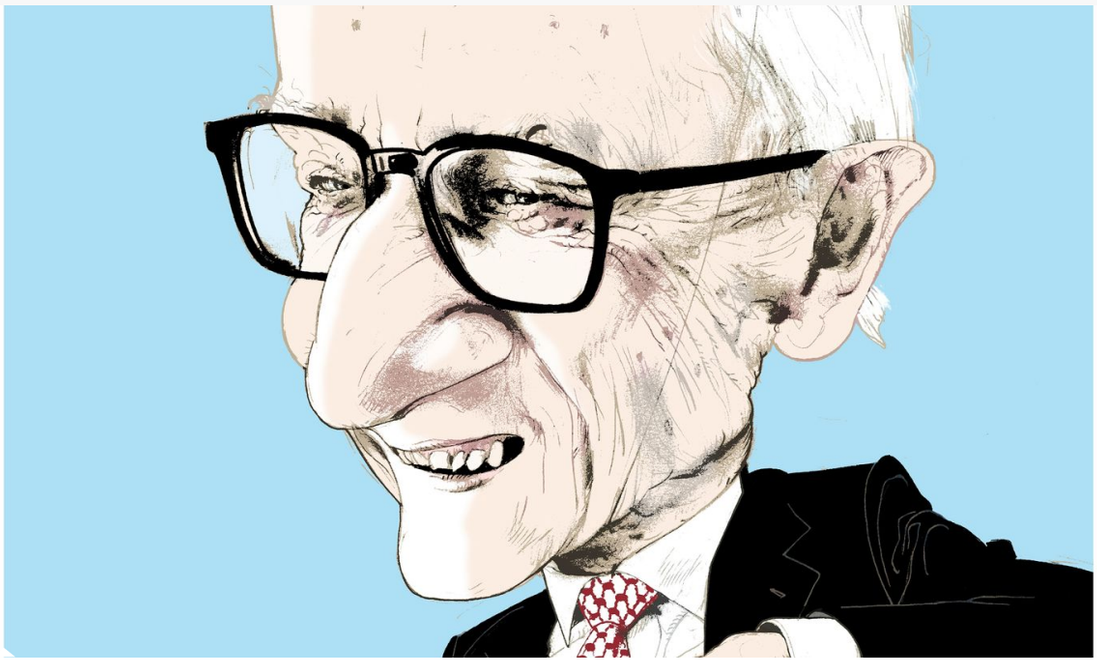

FOTO: Marvin Halleraker

Kåre Willoch er nærværende. Fortsatt. Vi har jo så enormt stor bruk for ham, mener Harald Stanghelle.

+ FØLG

Harald Stanghelle

2. okt. 2018 20:00 3. okt. 2018 03:47

annonse

Kåre Willoch er et speilbilde av den samtid han selv var med på å forme. Åpen og individorientert, men med et aldri hvilende blikk på de lange linjenes betydning. Så er da også Jan P. Syses uttrykk «fanatisk moderat» blitt hengende ved ham. Alt som smaker av overdrivelser er Kåre Willoch fremmed.

Ingar Storfjell

Redaktør Harald Stanghelle.

For 90-åringens politiske historie er bygget på verdikonservatismens rettlinjede grunnmur. Samtidig er det spennende paradokser å spore i hans politiske praksis. Den rommer jo både konflikt og harmoni hos en gigant som oppleves stimulerende og krevende, berikende og provoserende, detaljorientert og perspektivrik.

Strid om Willoch-årene

Den langsiktige betydningen av Kåre Willochs regjeringsår er blitt «selve stridens kjerne i en av de de virkelig klassiske historikerdebattene», kunne historikeren Hallvard Notaker fortelle under søndagens mottagelse for jubilanten.

Historieprofessor – og SV-politiker – Berge Furre ser i sitt verk om det 20. århundret en forfallshistorie der den sosialdemokratiske fellesskapsorden forvitret under presset fra individualisme og kommersialisme.

Dette i skarp kontrast til historieprofessor Francis Sejersted – prominent Høyre-medlem – som avviser denne analysen og mener Kåre Willochs historiske innsats var en «reparasjonspolitikk». Forandringer, javel, men snarere er politikken systemkonsolidering enn et brudd.

Monica Strømdahl

Kåre Willoch på Høyres landsmøte i fjor.

Et forandret Norge

Debatten svekker slett ikke Kåre Willochs betydning. Et vektig bidrag kom fra Thorbjørn Jagland i debattskriftet som ble utgitt til Kåre Willochs 80-årsdag. Der skriver den tidligere partilederen at Ap hadde forsømt å fange opp enkeltmenneskets behov for å utfolde seg.

Så kom Kåre Willoch og satte nettopp dette øverst på den politiske dagsordenen. Resultatet ble et forandret Norge – «For folk flest», som Høyre da hadde som slagord. Det var ikke det norske fellesskapet høyrebølgen i nasjonal tapning utfordret. Det var en regulerende og lite fleksibel stat. Eller «formynderstaten», som man elsket å kalle den i Høyre.

annonse

Slik ble ikke Kåre Willochs styringsår en trussel mot velferdsstaten, men en fornyer av den, «en nødvendig overhaling», er Jaglands vurdering. Da Gro Harlem Brundtland kom til makten i 1986, gjennomførte Ap «med visse modifikasjoner alt det som Willoch-regjeringen hadde lagt opp til ... Det var dette som til syvende og sist reddet den sosialdemokratiske orden», konkluderer Jagland.

Erik Thorberg

Statsminister Gro harlem Brundtland og partileder Kåre Willoch (H) i 1981.

«Gro og Kåre»

Større kompliment er det vanskelig å tenke seg fra en politisk hovedmotstander. Erkjennelsen av at Kåre Willochs politikk tvang motstanderne til å skifte mening, rett og slett fordi den fungerte.

Ellers er det nok utfordrende for troverdigheten å påstå at Gro Harlem Brundtland og Kåre Willoch hadde glede av hverandres selskap. Lars Roar Langslet minnet i sin tid om noe John Lyng skrev om forholdet mellom Kåre Willoch og Per Borten:

«De to hadde ingen utpreget evne til å inspirere hverandre.»

Det samme kan trygt sies om «Gro og Kåre». Enda så like disse to store norske statsministrene i grunnen er: Rasjonelle og kompetente. Faktaorienterte og engasjerte. Men altså så ulike i temperament og debattform.

Kåre Willochs lange politiske liv er et enestående stykke samtidshistorie, mener Einar Lie

Folkelig kjærlighet

Da Kåre Willoch etter 32 sammenhengende år i 1989 gikk ut av Stortinget, ble det starten på det «mest uventede politiske enmannsshow i norsk historie», for låne Lars Roar Langslets formulering.

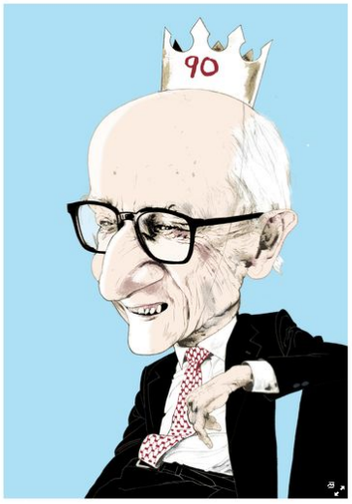

Marvin Halleraker

En sterk tilstedeværelse og et voldsomt engasjement kombinert med et overblikk og en klokskap som gjorde ham til folkeeie. Det var nok heller motvillig beundring enn ekte begeistring toppolitikeren Willoch opplevde. Nå ble han også møtt med en varme grensende til folkelig kjærlighet. Det hadde ingen sett for seg!

Så var det da også mange som forsøkte å plassere Kåre Willoch i bås. Ingen lyktes med det. Han går jo sine egne veier – også når det ergrer eget parti. Som i sin klare tale om den store urett palestinerne er offer for. Eller når han nå advarer mot de langsiktige konsekvensene av Russland-sanksjonene.

Kåre Willoch er jo en bemerkelsesverdig kombinasjon av enorme kunnskaper, levd politisk liv og fremtidsrettet engasjement. Han er ingen synser. Han piper ikke fra hornet på veggen. Han er så til stede blant oss.

Slik er han det siste året blitt en million-hit på Facebook med sin føre-var-advarsel i klimakampen. Og slik når han frem med sin like gjentatte som innstendige oppfordring om bedring av barnefamilienes kår.

Vi trenger Willoch

Søndag holdt den 90 år gamle Høyre-kjempen en intens appell om å forstå virkningen av vestlig utbytting av land som i løpet av neste generasjon kommer til å overta hegemoniet, et oppgjør med nasjonalegoismen:

«Hvorfor skal Vesten holde på å gjøre disse til våre uvenner? Vi må påvirke våre egne venner i stedet for å la denne Trump bygge opp et fiendskap som vil bli til stor ulykke!»

Nettopp! Og der, i Høyres Hus, ble det så tydelig hvorfor vi fortsatt har bruk for Kåre Willochs kloke stemme. For selv drøyt tre tiår etter at han gikk av som statsminister, er han ikke forhenværende. Kåre Willoch er nærværende.

Fortsatt. Vi har jo så enormt stor bruk for ham.

Heiko Junge / NTB scanpix

Kåre Willoch på Aschehougs store hagefest.

Delta i debattene hos Aftenposten meninger på [Facebook](#) og [Twitter](#)

Les flere kommentarer av Harald Stanghelle:

Regjeringen bruker postloven for å grave en grav for viktige aviser. Har medieminister Trine Skei Grande abdisert?

Det er nesten ubegripelig.

Det er ikke første gang toppsjef Kristin Skogen Lund blir portrettert i Aftenposten. Hun er fortsatt sint for den forrige.

Kristin Skogen Lund kunne gjort hva hun ville. Hun ville tilbake til en vaklende mediebransje.

Stanghelle refser Aftenposten-eier på vei ut: – Vi har kuttet i redaksjonen og levert 874 millioner kroner i overskudd

Harald Stanghelle slutter i Aftenposten, skuffet over eiernes behandling av avisen.

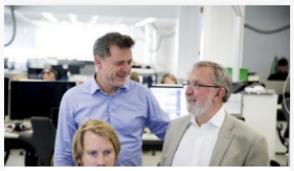

Harald Stanghelle slutter som redaktør i Aftenposten

Stanghelle gir seg etter 18 år i fremtredende roller i mediehuset.

2 mot 1 med Jonas Gahr Støre: – Jeg er så glad for at dette året er lagt bak meg

For nøyaktig ett år siden struttet Jonas Gahr Støre av selvtillit etter en offensiv partilederdebatt. Etter det ble det mørkt. – Dette har jeg stått alene om. Sånn er det å være leder, sier han i et åpenhjertig intervju med Harald Stanghelle og Veslemøy Østrem.

Oslo-avtalen var et politisk mirakel. 25 år senere er det lett å se at den bygget på en illusjon.

Oslo-avtalen var et politisk mirakel. 25 år senere er det lett å se at den bygget på en illusjon.

Nye trusler krever nye sikkerhetstiltak

Harald Stanghelle forveksler boikottbevegelsen med legitim kritikk.

Jeg falt for fristelsen til å spå om norsk politikk. Og jeg tok grundig feil.

Jeg falt for fristelsen til å spå om norsk politikk. Det var dumt gjort. For jeg tok grundig feil.

«Ny sorenskriver er redd «muslimene blir i flertall og tar styringen i Norge». Er han habil til å dømme norske muslimer?»

Sørlandets nye sorenskriver er redd «muslimene blir i flertall og tar styringen i Norge». Er han da habil til å dømme nordmenn med en annen tro enn den lutherske?

Kort sagt, onsdag 19. juni

Lille Uranienborg, Høyre og Sylvi Listhaug, alkohol på nesoddbåtene, sakkyndige i foreldretvister og kvinnehelse. Dette er dagens kortinnlegg.

Først var fedrelandet stolt over veteranenes innsats. Så ble Norge deres argeste motstander

Først var fedrelandet stolt over veteranenes innsats. Så ble Norge deres argeste motstander.

Siv Jensen: Sandbergs show var utenfor min rekkevidde

– Noen av oss konsentrerte oss om partilederdebatt i går, tro det eller ei. Slik svarer en åpenhjertig Frp-leder Siv Jensen om Sandberg-bråket.

Kort sagt, mandag 6. august

Trygdeytelser, hatpredikanter, omskjæring av gutter, narkotikapolitikk, petroleumsvirksomhet i Lofoten, DAB-omleggingen, dommerutnevnelser, Ammerud-blokkene, svømmeopplæring, plastavfall på Norway Cup, mannlige psykologer og om å miste et barn. Dette er dagens kortinnlegg.

Politikeren Jens Evensen får egen statue i hovedstaden. Er det riktig?

Hvor er oljearbeideren? Nordsjødykkeren? Hverdagssliteren?

«Hans sak er blitt et mareritt for E-tjenesten og Solberg-regjeringen»

Frode Berg opplever sitt livs mareritt. Nå er hans sak også blitt et mareritt for Etterretningstjenesten og Solberg-regjeringen.

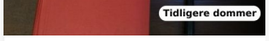

Å dømme innebærer mer enn å anvende lover

Inhabilitet handler ikke bare om at en dommer faktisk ikke er objektiv, men vel så mye om at partene har tillit til at dommeren er upartisk.

Israel stenger grensen for norske ungdommer. Det er dumt og avslørende.

Israel stenger grensen for norske ungdommer. Det er dumt og avslørende.

Hadde Listhaug sagt det samme som Aps talsperson, ville Støre vært først i køen som anklaget henne for å gjøre Norge «kaldere og hardere»

En ny sosialdemokratisk innvandringspolitikk er varslet. Arbeiderpartiet vrir seg allerede i fødselssmerter.

«Sylvi Listhaug vet at hun bløffer. Hvorfor gjør hun det da? Det er det gode grunner til.»

Sylvi Listhaug vet selv at hun bløffer. Hvorfor gjør hun det da? Det er det gode grunner til.

Politisk påvirkning er gammelt, men dette er nytt.

Tor Mikkel Waras regjeringsdebut har gjenopplivet debatten om påvirkningsbransjens lukkede rom.

annonse

5 kommentarer

Velkommen til debatt! Vi er glade for dine bidrag, men vær vennlig og bruk fullt navn. Innlegg blir løpende moderert. Les mer her.

Si din mening, Torgeir Oma!

PUBLISER KOMMENTAR

POPULÆRE

Nils Gunnar Sjøberg

for 21 timer siden

Flott analyse over en politiker som har betydd enormt mye for landet. Han var med da de første borgerlige regjeringer kom fra 1965, og har han ikke blitt kastet av Ap, som stemte mot det de var for, og Frp/Hagen i 1985, ville han muligens sittet med regjeringsansvar langt inn på 1990-tallet. Det jeg vil fremheve mest ved Willoch, var at han fikk avviklet Televerket (før ventet vi 1-2 år på fasttelefon), NRK-monopolet (er det nå noen som ikke liker å ha flere valg?), monopolet til borettslagene (... Vis mer

Svar 3 Anbefaler

Jan Nyborg

for 20 timer siden

"...«Gro og Kåre». Enda så like disse to store norske statsministrene i grunnen er: Rasjonelle og kompetente. Faktaorienterte og engasjerte."

Jeg skulle gjerne sett noen eksempler på Gros rasjonalitet, kompetanse og faktaorientering. Urettferdig mot Willoch å antyde at disse to besatt disse tre egenskaper i samme monn.

Svar 2 Anbefaler

SE 2 FLERE KOMMENTARER

LES OGSÅ

KrF-nestleder er ikke enig med Hareide: Tror ikke folk opplever behov for regjeringsskifte

Det enorme Oslo-prosjektet ble lovet et nytt badeland. Nå spør utbyggerne om å få slippe.

22-åring blir ny sjefdirigent i Oslo-Filharmonien

Hydro stenger tre anlegg i Brasil: - En ganske dramatisk situasjon

Nesten 700 nye KrF-medlemmer etter Hareides tale

Tom Tvedts visepresidenter varsler sin avgang

TIL FORSIDEN

TIL TOPPEN

TIPSTELEFON 02286

TIPS PÅ E-POST

VARSLERTJENESTEN SECUREDROP

DEBATTINNLEGG PÅ E-POST

SENTRALBORD 22 86 30 00

ANNONSER 2286 3010

KUNDESERVICE 2189 6040

VIS AKERSGATA 55 I KART

ADRESSE
Akersgata 55, 0180 OSLO

SJEFREDAKTØR OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR
Espen Egil Hansen

POLITISK REDAKTØR
Trine Eilertsen

NYHETSREDAKTØR
Tone Tveøy Strøm-Gundersen

KULTURREDAKTØR
Sarah Sørheim

FEATUREREDAKTØR
Lillian Vambheim

REDAKTØR
Harald Stanghelle

UTVIKLINGSREDAKTØR
Eirik Hammersmark Winsnes

| PERSONVERNPOLICY OG COOKIES |

Alt innhold er opphavsrettslig beskyttet. © Aftenposten. ACAP-beskyttet. | Personvernpolicy og cookies. | Aftenposten arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Aftenposten har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.